

**Kur sasniegta
pilnība - tur
sākas klasika**

Tēlniecības darba "The Sphinxes" fragments.

Klasika kā iedvesmas avots

2016. gada jūlijā Romā sadarbībā ar "BAU International Academy of Rome" tika atklāta izstāde "It's Liquid Experimental Art Architecture and Design Festival". Dalība šāda pasaules mēroga izstādē ir prestiža, jo vienkopus pulcē gan atzītus māksliniekus, gan jaunos talantus no vairāk nekā 20 valstīm. Latviju šajā izstādē pārstāvēja tēlniecības darbs "The Sphinxes", kuru realizēja komānija "Beaux Arts". Skulptūra tika veidota saskaņā ar mākslinieku izstrādātām skicēm, un tās tapšana aizņēma divus gadus - tas liecina par smalku un rūpīgu roku darbu. Tēlniecības darbs "The Sphinxes" guva lielu popularitāti un atzinību ne tikai apmeklētāju, bet arī mākslas pazinēju vidū. Kvalificēto meistarību komandu, kas pie tā strādāja, izveidojusi kompānijas "Beaux Arts" vadītāja un dibinātāja Olga Fila, kura uzskata, ka šis klasiskā stila augstākās klases roku darbs apliecina - mūsdienu un klasiskā arhitektūra var veiksmīgi pastāvēt līdzās un viena otru papildināt.

*Uzņēmuma "Beaux Arts"
vadītāja un dibinātāja Olga Fila*

Kā Jūs redzat klasiskās mākslas un mūsdienu modernās arhitektūras mijiedarbību?

Klasiskā māksla ir civilizētas sabiedrības pamats un Eiropas kultūras simbols. Klasika ir nemainīga vērtība, tā veido pareizu sajūtu par

telpu, eleganci un harmoniju. Laika gaitā daudzi klasiskās arhitektūras elementi ir piedzīvojuši ievērojamas izmaiņas, kas izskaidrojams ar jaunu celtniecības materiālu parādīšanos un lielākām tehnoloģiskajām iespējām. Kā jebkurā mākslas veidā arī arhitektūrā attīstība notiek pakāpeniski, katrs iepriekšējais stils kalpo par atspēriena punktu nākamajam. Lai gan mūsdienu celtnes fundamentāli atšķiras no vispārpieņemtajiem klasikas kanoniem, tās uzskatāmas par arhitektūras mantojuma turpinātājām un pagātnes pieredzes nesējām.

Vai mūsdienās ir iespējama vēsturisko stilu atdzimšana?

Laika gaitā jebkurš arhitektūras stils ir pakļauts izmaiņām. Mākslinieciskās izpausmes un jaunu tehnoloģisko iespēju rezultātā daži arhitektūras stili (piemēram, baroks vai klasika), lai arī ir saglabājuši tradicionālo nosaukumu, būtiski atšķiras no to vēsturiskās izpratnes. Mūsdienu celtnes klasiskajā, baroka vai gotiskajā stilā nav pagātnes arhitektūras parodija. Plašākā nozīmē tā jau ir mūsdienu arhitektūra, kas saturiski un konstruktīvi paver mūsu laikmeta sniegtās iespējas, vienlaikus nezaudējot tradicionālo stilu formas.

Kādas ir galvenās atšķirības starp mūsdienu un tradicionālo arhitektūru?

Klasiskā arhitektūra ir "cieši pieaugusi pie zemes" – būves pamats vienmēr ir masīvāks par virsotni, kas, tiecoties augšup, pakāpeniski kļūst vizuāli vieglāka. Daudzviet par tradicionālās arhitektūras simbolu pieņemts uzskatīt Senās Ēģiptes piramīdas. Izmantojot mūsdienu tehniku un celtniecības materiālus,

Lai izgatavotu sfērisko betona kupolu 6 x 8 m ar svaru 43 tonnas, tika izveidota unikāla veidošanas un betonēšanas tehnoloģija, kādu nepiedāvā nekur citur Latvijā. Procesu sarežģīja betona struktūra, kas atšķiras ar īpašām plastiskajām īpašībām.

Masīvais betona kupols papildināts ar izsmalcinātu detaļu palīdzību, kas masīvajai formai piešķir vizuālu gaisigumu.

piramīdu iespējams pat "apgriezt" otrādi, lai tā balstītos uz virsotnes, kā to paveicis brazīļu arhitekts Oskars Nimeijers, projektējot laikmetīgās mākslas muzeju Karakasā Venecuēlā. Senatnes meistariem, strādājot ar klasisko arhitektūru, bija jāpiemīt mākslinieciskajai pieredzei, un jāprot vienlīdz labi darboties kā ar zīmuli, tā ar otu, lai sajustu izstrādājamā objekta pareizās proporcijas un skaistumu. Savukārt mūsdienās, projektējot ēku, šādas prasības vairs netiek piemērotas – būves vizualizācija, telpas plānojums tiek risināts ar datorprogrammām. Tādā veidā par pamatvajadzību tiek ņemta nevis ēkas estētika un mākslinieciski dekoratīvā nozīme, bet gan tās racionalitāte un praktiskums.

Pēc kādiem kritērijiem ir veidots jūsu kompānijas kolektīvs?

Komandā strādā rūpīgi atlasīti speciālisti, kuri izvēlēti, vērtējot ne tikai profesionālās prasmes un līdzšinējos sasniegumus, bet arī attieksmi pret darbu, vēlmi pastāvīgi pilnveidoties un apgūt jaunākās tendences savā specializācijā. Apvienojot no priekštečiem pārmantoto meistarību un mūsdienu sniegtās iespējas, viņu uzdevums ir nodot nākošajām paaudzēm tradicionālās arhitektūras skaistumu un vērtības. Manuprāt, ja meistars darbu dara ar mīlestību, ja viņš tajā ieliek dvēseli un attieksmi, tad darbs nemaz nevar nesanākt. Vadoties pēc tādas filozofijas, ir izveidota talantīga speciālistu komanda, kas spēj veiksmīgi strādāt gan mūsdienu, gan vēsturiskajos arhitektūras stilos. Kā piemēru varu minēt mūsu speciālistu izgatavoto sfērisko betona kupolu 6 x 8 m

izmērā un ar svaru 43 tonnas. Lai to realizētu, tika izveidota unikāla veidošanas un betonēšanas tehnoloģija, kādu nepiedāvā nekur citur Latvijā. Procesu sarežģīta padarīja izvēlētais betons, kas atšķiras ar plastiskajām īpašībām, konstrukcijai piešķirot papildu svaru. Rezultāts pārspēja visas cerības, un kupola sfēra izdevās tik gluda, ka nebija pat nepieciešama tās slipēšana un pulēšana.

Kāda ir jūsu pieeja pasūtījumam?

Katram pasūtījumam tiek pievērsta īpaša uzmanība jau no projekta izstrādes stadijas. Tas atspoguļojas kompānijas nevainojamajā reputācijā un pasūtītāju pateicībā par galaiznākumu, ko pierāda fakts, ka sešu firmas pastāvēšanas gadu laikā nav saņemta neviena sūdzība, tāpat kā nav bijusi nepieciešamība veikt garantijas darbus. Kompānijas redzējums un galvenie darbības principi ir izstrādāti ilgstošas pieredzes gaitā. Ir izveidota sistēma, kas ļauj visām iesaistītajām pusēm – pasūtītājam, projektētājam un būvniekam – konstruktīvi sadarboties un izprast savas atbildības un prasību robežas. Piemēram, saņemot pasūtījumu ēkas projektēšanai, ar rasējumiem strādā ne tikai arhitekts, bet paralēli arī būvdarbu vadītājs. Tas tiek darīts ar nolūku, lai izvairītos no pārtraukumiem būvniecības laikā, kas var rasties neprecīzu vai nepilnīgu rasējumu dēļ. Tomēr praksē nākas saskarties ar to, ka pasūtītāji bieži neizprot, no kā sastāv būves projekts un kādos etapos jānotiek būvniecībai. Tāpēc radās ideja rīkot apmācību seminārus.

Kāds ir semināru galvenais uzdevums?

Apmācību semināru galvenā auditorija ir prievātpersonas – pasūtītāji. Semināru mērķis ir sniegt detalizētu informāciju par to, kas pasūtītājam jāņem vērā projektēšanas un būvniecības stadijās. Tiek aplūkoti jautājumi par pareizas dokumentācijas noformēšanu, prasībām konkursa izveidē, kompetenta uzdevuma izvirzīšanu būvniecības procesā iesaistītajiem speciālistiem, lai saņemtu vēlamo rezultātu. Tādā veidā klausītāji iegūst pamatzināšanas, kuras palīdz izvairīties no tipiskākajām kļūdām un veiksmīgi kontrolēt sava mājokļa celtniecību. Jau ir saņemtas daudzas pozitīvas atsauksmes un pateicības, kas apliecina semināra tēmu aktualitāti. Kursi ir unikāli ar to, ka līdzvertīga informācija citur nav pieejama.